

Županijsko izvješće: Splitsko-dalmatinska županija

Godina provedbe: 2019

Broj održanih sastanaka: 4

Broj usvojenih programa: 1

Provedeni programi

Plan rada Povjerenstva za 2019. g.

Provedene ostale aktivnosti

Prikupljanje podataka i izrada godišnjeg Izvješća o radu Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga SDŽ za 2019.g. kao i Izvješće o specificiranim javnim rashodima za 2019. g. za SDŽ.

Povjerenstvo ima slijedeće zadaće:

- koordinira rad institucija koje su uključene u program suzbijanja zlouporabe droga na području Splitsko-dalmatinske županije,
- prati i analizira suzbijanje zlouporabe droga u lokalnoj zajednici,
- predlaže aktivnosti u svrhu suzbijanja zlouporabe droga na području Županije,
- potiče mjere preventivnog djelovanja,
- daje stručno mišljenje i prijedloge za donošenje zakonskih akata i izradu Nacionalne strategije na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini,
- obavlja i druge poslove utvrđene Nacionalnom strategijom za suzbijanje zlouporabe droga.

U 2019.godini su održane 4 sjednice Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga Splitsko-dalmatinske županije u Sali za sastanke, Domovinskog rata 2, Split: 24. travnja, 1. srpnja, 3. prosinca i 19. prosinca.

Savjetovalište za besplatno i anonimno testiranje na virusne hepatitise i HIV

Dostupnost usluga Savjetovališta je svakog radnog dana u NZJZ SDŽ, te ponedjeljkom i četvrtkom u udruzi „Help“(liječnik spec. epidemiolog odlazi prema potrebi). Laboratorijsku dijagnostiku obavljaju djelatnici Službe za mikrobiologiju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije. Savjetnici trajno sudjeluju u preventivnim i javnozdravstvenim aktivnostima u prosvjetnim ustanovama, terapijskim zajednicama za tretman ovisnika, zatvorskom sustavu, raznim outreach programima i istraživačkim projektima, uz kontinuiranu suradnju sa Klinikom za infektologiju KBC Split i Klinikom za infektivne bolesti „Fran Mihaljević“ u Zagrebu, te udrugama Help i Hepatos. Kontinuirano se putem predavanja, radionica i sudjelovanja u medijima educiralo zdravstvene djelatnike o potrebi primjene standardnih mjera zaštite u cilju minimaliziranja rizika prenošenja virusnih hepatitisa, HIV-a i drugih uzročnika koji se prenose krvlju. Time se trajno osvješćuje javnost o preventivnim i zdravstvenim, kao i etičko-pravnim dimenzijama HIV infekcije i drugih spolno i krvlju prenosivih bolesti.

Tijekom 2019. g. obavljeno je 428 testiranja.

Javnozdravstvena akcija uz ULTRA festival

Zajedničkom javnozdravstvenom akcijom Hrvatskog društva za bolesti jetre Hepatos i Nastavnog zavoda za javno zdravstvo SDŽ pod pokroviteljstvom Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga SDŽ popraćen je i ovogodišnji Ultra Europe festival elektronske glazbe, održan 12.-14. srpnja 2019. u Splitu. Svim zainteresiranim posjetiteljima bilo je omogućeno savjetovanje u vezi opasnosti rizičnih ponašanja, te besplatno i anonimno testiranje na HIV i HCV obriskom sluznice usne šupljine, kojeg su provodile epidemiologinje NZJZ. Također, dijelili su se kondomi i edukativni materijali o HCV, HBV i HIV infekciji.

Europski tjedan testiranja na HIV

Aktivno sudjelovanje na Europskom tjednu testiranja od 22. do 29. studenog 2019. godine, u suradnji s udrugom Rišpet, u prostoru udruge Domine, Split (osim u Splitu obilježavao se u Zagrebu, Rijeci i Osijeku). Obavljana su savjetovanja i testiranja brzim testovima na HIV, sifilis, te hepatitis C. Europski tjedan testiranja sastoji se od brojnih aktivnosti promicanja testiranja i ranog otkrivanja infekcije HIV-om i virusnih hepatitisa B i C. Za postizanje globalnih ciljeva zaštite zdravlja i smanjenja broja oboljelih od infekcije HIV-om i virusnih hepatitisa B i C potrebno je smanjiti udio nedijagnosticiranih osoba koje ne znaju da su zaražene tim bolestima. Kao podrška postizanju tog cilja 2013. godine je započelo obilježavanje Europskog tjedna testiranja na HIV i virusne hepatitise diljem Europe, brojnim aktivnostima povećanja dostupnosti testiranja i podizanja svijesti o važnosti ranog otkrivanja ovih infekcija koje često nemaju simptome ili su oni oskudni.

Aktivnosti Europskog tjedna testiranja namijenjene su svim građanima, ali prvenstveno osobama koje su zbog rizičnih ponašanja pod povećanim rizikom od zaraze virusom HIV-a i virusima hepatitisa B i C (muškarci koji imaju spolne odnose s muškarcima, osobe koje koriste droge injektiranjem, osobe koje često mijenjaju spolne partnere, osobe koje naplaćuju seksualne usluge ili koriste takve usluge).

Projekt: InfoHep Centar

Linkage to care: Mobilni InfoHep Centar - outreach program prema rizičnim skupinama

Mobilni InfoHep Centar je kombi vozilo opremljeno za pružanje zdravstvenih usluga na terenu. Hrvatsko društvo za bolesti jetre Hepatos u suradnji sa liječnicima epidemiolozima Nastavnog zavoda za javno zdravstvo i specijalista infektologa KBC Split obavlja edukaciju i predavanja, povjerljivo i anonimno savjetovanje i testiranje, pretragu jetre elastografijom i zakazivanje termina kod liječnika specijaliste infektologa, te se dovodi na teren korisnicima. Usluge koje se pružaju su najviše usmjerene prema osobama koje su bile ili jesu u riziku od infekcije; ovisnici o drogama, zatvorenici, ratni vojni veterani...

U kombiju koji je prerađen i opremljen za pružanje zdravstvenih usluga na terenu, liječnici epidemiolozi Nastavnog zavoda za javno zdravstvo pružaju usluge savjetovanja i testiranja te vode službenu evidenciju o pozitivnim osobama kako bi se prikupili podaci za Registar. Testiranja na Hepatitis C i HIV se provode brzim testovima, što znači da korisnici rezultate na obavljene pretrage dobiju za 20 do max. 40 minuta.

Osim testiranja na zarazne bolesti, liječnici pregledavaju jetru mjerenjem fibroze jetre elastografijom; Mobilni InfoHep Centar je opremljen prijenosnim Fibroscan-om. Cjelokupnu uslugu za oboljele zaokružuje prisutnost liječnika infektologa koji provodi liječenje i odmah po završetku testiranja i pregleda jetre oboljelima preporučuje/dogovara daljnje liječenje. Ovim načinom rada korisnicima se u njihove sredine dovode zdravstvene usluge koje im inače nisu lako dostupne.

Mobilni InfoHep Centar- Zajednica Papa Ivan XXIII

Hrvatsko društvo za bolesti jetre Hepatos u suradnji s liječnicima NZJZ SDŽ i KBC Split 21. ožujka 2019. i 05. prosinca 2019. godine posjetili su štićenike Zajednice Papa Ivan XXIII u Velikom Prologu (Vrgorac).

Ovom akcijom štićenicima "Zajednice Papa Ivan XXIII" pružene su usluge dostupne u Mobilnom InfoHep Centru: predavanje o hepatitisu C, testiranje brzim testovima na hepatitis C i HIV te pregled jetre elastografijom uređajem FibroScan 530 COMPACT, uz motivacijsko-savjetodavni razgovor sa liječnicima.

Mobilni InfoHep Centar- Udruga branitelja

Aktivisti Hrvatskog društva za bolesti jetre Hepatos 27.05.2019. tradicionalno su organizirali javno zdravstvenu akciju Mobilnog InfoHep Centra kod splitskih veterana ratnih postrojbi. U sastavu InfoHep centra :

-prof.dr.sc. Borisom Lukšićem, predstojnikom klinike za infektologiju KBC Split,
-mr. sc. Dianom Nonković, dr. med., spec. epidemiologije, NZJZ SDŽ
-Magdom Pletikosa Pavić, dr.med., spec. epidemiologije NZJZ SDŽ
-dr.med Majda Gotovac spec.epidemiologije NZJZ SDŽ
-dr.med Branka Medvidović spec. epidemiologije NZJZ SDŽ ponuđene su usluge dostupne u Mobilnom InfoHep Centru; testiranje brzim testovima na hepatitis C i HIV, te pregled jetre elastografijom uređajem Fibroscan 530 compact uz motivacijsko-savjetodavni razgovor sa liječnicima i kao dodatni pregledi mjerenje tlaka, BMI i razine kolesterola i šećera u krvi. U akciji su sudjelovali pripadnici Hrvatskog društva logoraša, Udruga veterana 4,114 i 141. brigade, HOS-a, pripadnici BATT-a te Hrvatskog časničkog zbora.

Mobilni InfoHep Centar na Danima volonterskog rada

Dana, 25. 05.2019 na Danima Volontera u splitskom Ćardinu prikazan je Mobilni InfoHep Centar, te zainteresiranima ponuđeno testiranje na hepatitis i HIV . Na Danima volonterskog rada sudjelovale su udruge i javne institucije na ukupno 20 štandova.

Mobilni InfoHep Centar na "Danima zdravlja na Higijenskom"

Povodom obilježavanja blagdana sv. Dujma- Dana Grada Splita Mobilni InfoHep Centar se pridružio javnozdravstvenoj akciji "Dani zdravlja na Higijenskom".

Građanima Splita pružene su usluge dostupne u Mobilnom InfoHep Centru; testiranje brzim testovima na hepatitis C i HIV te pregled jetre elastografijom uređajem FibroScan 530 COMPACT, uz motivacijsko-savjetodavni razgovor sa liječnicima.

Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droge - 26.06.2019.

Rezolucijom 42/112 od 7. prosinca 1987. godine, Glavna skupština UN-a proglasila je 26. lipnja Međunarodnim danom borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama kako bi izrazila svoju odlučnost u postizanju cilja- globalnog društva bez zlouporabe droga.

Podupirući ih svake godine pojedinci, zajednice i razne organizacije diljem svijeta, obilježavaju ovaj dan s ciljem podizanja svijesti o problemu koji nedopuštene droge predstavljaju društvu. U Zatvoru u Splitu održana je akcija kojom su zatvorenici i pravosudnim policajcima pružane usluge dostupne u Mobilnom InfoHep Centru; testiranje brzim testovima na hepatitis C i HIV, te pregled jetre elastografijom uređajem Fibroscan 530 compact uz motivacijsko-savjetodavni razgovor sa liječnicima.

Ova javnozdravstvena akcija održala se u organizaciji Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga Splitsko-dalmatinske županije, Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije te Hrvatskog Društva za bolesti jetre Hepatos.

Povodom obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti (15. studeni do 15. prosinca) Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko- dalmatinske županije u suradnji sa Hrvatskim društvom za bolesti jetre Hepatos i Udrugom za pomoć mladima HELP pod pokroviteljstvom Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga SDŽ organizirao je akciju tijekom koje se obavljalo savjetovanje i testiranje brzim testovima na hepatitis C, te pregledi jetre uređajem fibroscan. Akcija se održala 15.11.2019. u prostorijama Udruge HELP na adresi Šetalište Bačvice 10, Split.

20.11.2019. u Zatvoru u Splitu održana su predavanja, te savjetovanje i testiranje na HCV brzim testovima namijenjena pravosudnim policajcima.

Izvanbolničko liječenje konzumenata i ovisnika o psihoaktivnim tvarima

Izvanbolničko liječenje konzumenata i ovisnika o psihoaktivnim tvarima odvija se u Odjelu za izvanbolničko liječenje ovisnika pri Službi za mentalno zdravlje. Rad primarno obuhvaća:

dijagnostiku, liječenje i psihosocijalni tretman opijatskih ovisnika upućenih samoinicijativno ili od strane obitelji, liječnika PZZ, drugih specijalističkih struka, ODO, suda, terapijskih zajednica te penalnog sustava, potom zbrinjavanje konzumenata i eksperimentatora drugih ilegalnih psihoaktivnih tvari ambulantnim putem, te drugih rizičnih ponašanja i

dijagnostiku i tretman drugih mentalnih poremećaja savjetodavno, psihoterapijski, farmakoterapijski.

Pristup može biti individualni, u paru ili obiteljski.

Indicirana prevencija – „harm reduction“ programi - izvanbolničko liječenje konzumenata i ovisnika o psihoaktivnim tvarima u ambulantnom tretmanu što uključuje:

- Prvi pregled – anamneza, status

Ispunjavanje Pampidou obrasca tj. prikupljanje podataka za registar ovisnika

interpretacija screening urin testova na PAT

dijagnosticiranje psihijatrijskih poremećaja, komorbiditeta

određivanje psihofarmakoterapije

određivanje supstitucijske terapije

timske konzultacije u određivanju terapije te epidemiološkog statusa pacijenta

konzultacije sa PZZ te drugim stručnjacima raznih profila u svrhu interdisciplinarnog i multidisciplinarnog pristupa ovisnicima

- Kontrolni pregledi

interpretacija screening urin testova na PAT

interpretacija screening testova ua hepatitis/HIV

kontrola farmakoterapije

provođenje redukcije i održavanja supstitucijskom terapijom

obrada, priprema za upućivanje na bolničko liječenje kao i za tretman u terapijsku zajednicu

timske konzultacije u određivanju terapije te epidemiološkog statusa pacijenta

primjena individualne psihoterapije

- Izvanbolničko liječenje drugih mentalnih poremećaja vrši se u skladu i prema pravilima psihijatrijske struke.

- Suradnja sa polikliničko – konzilijarnom službom, liječnicima obiteljske medicine, školske medicine, javnog zdravstva, te drugim stručnjacima koji rade na problemima ovisnosti s sociomedicinskog aspekta

- Suradnja s civilnim sektorom društva – udrugama koje se bave problemima ovisnosti i resocijalizacijom ovisnika

- Suradnja sa terapijskim zajednicama prema partnerskom ugovoru o suradnji Nastavnog zavoda za javno zdravstvo i terapijskih zajednica

- Suradnja sa penalnim sustavom – tretman zatvorenika

- Izdavanje liječničkih potvrda i drugih službenih dokumenata za potrebe državnih institucija

- Telefonsko savjetovanje korisnika, članova obitelji kao i anonimnih osoba: kratko savjetovanje

o problematici, pružanje podrške i davanje smjernica za daljnje djelovanje, pružanje informacija o mogućnostima i aktivnostima naše Službe i zajednice, ovisno o potražnji

- Savjetodavni rad te suportivno- psihoterapijski rad s partnerima i članovima obitelji pacijenata

- Različite vrste edukativnih sadržaja iz područja mentalnog zdravlja i ovisnosti za širu populaciju i suradnike

- Praćenje pobola od mentalnih poremećaja, bolesti ovisnosti na razini Splitsko-dalmatinske županije uključujući praćenje trendova, stručnu interpretaciju i ocjenu zdravstvenog stanja

- Formiranje županijskog registra liječenih zbog zlouporabe droge, sudjelovanje u prikupljanju podataka za registre oboljelih od hepatitisa B, hepatitisa C i HIV-a

- Istraživanje epidemiološkog statusa populacije ovisnika registriranih u Službi, te slijedom togapoduzimanje mjera i aktivnosti:

Informiranje pacijenta o bolesti, upućivanje na dodatnu laboratorijsku obradu, biopsiju jetre /Fibroscan u suradnji sa infektologima i gastroenterologima, suradnja kod provođenja terapije i kontrolnih pregleda

Potruga za kontaktima, te informiranje i savjetovanje partnera i članova obitelji oboljelih

Cijepljenje protiv hepatitisa B, te informiranje i savjetovanje o indikacijama za druga cjepiva

(cijepljenje protiv gripe...)

- Prevencija AIDS-a i hepatitisa B i C: upoznavanje ovisnika sa značajkama i putovima širenja AIDS-a i hepatitisa B i C, opasnosti uporabe zajedničke igle, šprice i pribora i druge mjere prema Nacionalnom programu zdravstvene zaštite od AIDS-a za Republiku Hrvatsku

Program smanjenja štete

Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga SDŽ aktivno podupire djelovanje udruge Help (u 2019. održano više sastanaka i koordinacija) u programima prevencije zlouporabe droga i smanjenja štete: osnovna usluga je besplatna zamjena prljavog upotrijebljenog pribora za intravensko uzimanje droga (igle, šprice, kiselina, destilirana voda) za sterilni, kao i distribucija kondoma u drop in-u u Splitu i kroz pokretni „NX“ u na području Splitsko-dalmatinske županije ((Makarska, Trogir, Brač, Šolta, Hvar, Sinj, Omiš, Brela itd.), kao i

- savjetovanje i testiranje HIV i hepatitis

- upućivanje korisnika na liječenje (supstitucijsku terapiju ili u terapijske zajednice za liječenje ovisnosti)

- informiranje, upućivanje i pomaganje korisnicima pri korištenju usluga u zajednici (socijalnih, zdravstvenih i drugih) -

- informiranje i savjetovanje o spolno i krvlju prenosivim bolestima s naglaskom na HIV i hepatitis -informiranje i savjetovanje korisnika kako se zaštititi od opasnosti predoziranja

- skrb o HIV+ osobama - poticanje na uzimanje terapije, odgovorno ponašanje, praćenje i prijevoz u ustanove za liječenje, te pomoć u svladavanju svakodnevnih životnih poteškoća

- rad s prodavateljicama seksualnih usluga (organiziranje ginekoloških pregleda, testiranje/retestiranje na HIV i hepatitis, distribucija prezervativa idr.)

- rad s pripadnicima LGBT zajednice (informiranje i savjetovanje o spolno i krvlju prenosivim bolestima s naglaskom na HIV i hepatitis, testiranje na HIV i hepatitis)

- rad s mladima (edukacije, informiranje, savjetovanje, iz područja reproduktivnog zdravlja)

U 2019. g. djelovanjem udruge Help na području SDŽ podijeljen je sterilni pribor: 60620 kom šprica i 348152 kom igala, a vraćeno je 31822 kom upotrijebljenih šprica i 102106 kom upotrijebljenih igala.

U srpnju 2019. članovi Povjerenstva su održali sastanak sa Ivicom Puljkom, pomoćnikom načelnika aerodromske policije MUP-a, dogovorena je suradnja u vidu izrade informativnih letaka i naputaka o ponašanju u cilju sprječavanja zlouporabe droga za turiste koji bi bili dostupni u Zračnoj luci Split. Istaknuta je i potreba edukacije aerodromskog osoblja i djelatnika MUP-a, naročito u upoznavanju sa novim drogama i njihovim djelovanjem. S tim u vezi je kontaktiran HZJZ, Služba za suzbijanje zlouporabe droga.

Škola nepušenja NZJZ SDŽ

Program škole je edukativno - informativan i terapijski pristup u rješavanju problema ovisnosti o nikotinu. Svi polaznici dobivaju znanja neophodna u procesu odvikavanja od pušenja.

Polaznici stječu i vještine suočavanja sa stresom i simptomima suzdržavanja ali i nizu drugih obrazaca ponašanja koji su bitni u odvikavanju od ovisnosti. Razvojem grupne dinamike kroz povratne informacije od drugih polaznika i njihova osobna iskustva polaznici mogu graditi nova, drugačija i bolja uvjerenja kako o pušenju cigareta ali i nekim drugim oblicima ponašanja. Kroz sustav vježbi polaznici dobivaju mogućnost jačanja svijesti o sebi bez čega je teško napraviti kvalitetne promjene ponašanja. Ovo sve bi trebalo rezultirati ne samo prestankom pušenja već stvaranjem novog stila života kao najboljoj zaštiti u održavanju nepušenja. Tijekom 2019.g. održane su dvije Škole nepušenja (7. i 8. grupa polaznika). Petodnevni program odvikavanja od pušenja završilo je ukupno 18 polaznika (osam polaznika iz 7. grupe i deset iz 8. grupe polaznika). Tijekom trajanja ovog temeljnog programa ukupno jedanaest polaznika je prestalo pušiti.

Projekt „Plakati za dušu“

45 otisnutih plakata ishod je bogatog opusa različitih projektnih sadržaja nastalih u suradnji s partnerima i suradnicima iz odgojno-obrazovnih, socijalnih ili javnih ustanova u vremenskom periodu od 2007. do 2019. Zdravstvene teme koje skreću pozornost na zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja djece i mladih te senzibiliziraju širu i stručnu za njih prenesene su neverbalnom komunikacijom. Univerzalni jezik vizualne komunikacije posjeduje etičku, estetsku ali i edukativnu dimenziju. Plakati prenose poruke emocionalnih stanja i stavova koji utječu na reguliranje neprimjerenih ponašanja te potiču zdrave oblike ponašanja, što je u skladu s polazištima i postignućima samog projektnog cilja. Sveobuhvatnost djelovanja te dostupnost projektnih i procesnih aktivnosti u projektu „putujuće izložbe“ omogućene su

i ostvarene ponajprije tijekom provedbe dvogodišnjeg projekta u 32 odgojno obrazovne ustanove. Ostvaren je cilj da krajnji izvršitelji i korisnici postavljaju interaktivni sadržaj/izložbu, predstavljaju je, razgledavaju i interpretiraju viđeno za vrijeme trajanja, što je potvrdilo i vrednovanje samog projekta u 2017/18. g., kao i činjenicu da projekt traje i dalje u 2019/2020.g. u osnovnim i srednjim školama na području županije.

Projekt „Pretežno vedro“

Opći cilj projekta je ostvaren kroz uključivanje, povezivanje i u konačnici stvaranje suradničke mreže u promicanju mentalnog zdravlja i zdravih životnih navika, uključujući sprječavanje ovisničkog, nasilnog ili i drugih neprimjerenih ponašanja među najugroženijom populacijom, a to su djeca i mladi.

Specifični cilj projekta je ostvaren kroz poticanje emocionalnog razvoja emocionalnim opismenjavanjem djece i mladih (prepoznavanje i iskazivanje emocija na socijalno prihvatljiv način bez nasilnih ili drugih rizičnih ponašanja, agitiranjem.)

Iz godine u godinu raste broj ustanova i organizacija koji su korisnici ali i izvršitelji projektnih i procesnih aktivnosti kojih je u ovoj godini bilo 25. Također i broj partnera kao što su AZOO podružnica Split, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo zdravstva RH i Kliničkog bolničkog centra Split, Klinike za pedijatriju i Klinike za psihijatriju, udruga ili društva koje brinu o zdravlju djece i mladih od najranije dobi. Aktivnosti se mijenjaju i prilagođavaju ljudskim resursima pojedine ustanove te interesima djece i mladih koji sudjeluju u neposrednoj realizaciji. Mladi aktivno sudjeluju i u osmišljanju i vrednovanju ishodnih materijala u Projektu putem fokus grupa ili drugih alata i metoda koji potvrđuju učinkovitost ali i otvaraju prostor za napredak, kao i javnom predstavljanju projektnih ishoda za širu ili stručnu javnost, te u svim fazama projekta daju svoj doprinos. Prednost ovog projekta je zastupljenost multimedijalnosti i naglasak na kreativnosti, što ga čini zanimljivim samim korisnicima ali i izvršiteljima uključujući i djelatnike navedenih institucija.

Projekt zbog svojih različitih aktivnosti koje uključuju i pod projekt „Zidovi nisu prepreke“ daje mogućnost uključivanja i učenika s teškoćama ali i darovitih učenika koji se susreću u školskom okruženju na zajedničkim aktivnostima. One imaju za cilj uređenje školskog okruženja a time i smanjenje vršnjačkog nasilja i drugih neprihvatljivih oblika ponašanja. Općenito, fleksibilnost i kreativnost ovog projekata omogućava učesnicima da se prilagode ljudskim resursima pojedine ustanove, a suradnja s drugim dionicima olakšava provedbu u praktičnom i financijskom smislu. Ishodi projektnih aktivnosti zasigurno ne bi bili isti bez kontinuirane suradnje što u konačnici osigurava održivost i samo održivost projekta od prvotne ideje koja je osmišljena 2010., a vezana je temeljno za zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja djece i mladih.

U okviru projekta se 15. studenog 2019. u OŠ Srinjine održalo 3. međuškolsko natjecanje iz emocionalne pismenosti. Natjecanje se održalo na grupnoj i individualnoj razini, a ove godine je sudjelovala čak 21 škola Splitsko-dalmatinske županije. Ovim projektom obilježio se Mjesec borbe protiv ovisnosti s ciljem smanjivanja rizičnih ponašanja i očuvanja mentalnog zdravlja djece i mladih.

Projekt: „Zajedno više možemo“

Djelatnici Službe za mentalno zdravlje, kao suradnici MUP-a RH, Odjela prevencije Policijske uprave Splitsko-dalmatinske županije, prethodno organiziraju i planiraju raspored održavanja predavanja kao i prilagođavaju predavanja najavljenom auditoriju. U 2019. godini održano je 34 predavanja i obuhvaćeno 1293 roditelja učenika šestih razreda osnovnih škola Splitsko dalmatinske županije.

Projekt „Savjetovalište za djecu i mlade“

Savjetovalište za djecu i mlade ima za cilj rano prepoznavanje mogućih mentalnih poremećaja kod djece i mladih, te u skladu s tim pružanje rane intervencije, savjetovanja, psihoterapije.

Rad Savjetovališta obuhvaća problematiku područja mentalnog zdravlja: poremećaje ponašanja i osjećaja karakterističnih za djetinjstvo i adolescenciju, probleme u socijalnom funkcioniranju, poteškoće učenja, smetnje pažnje i koncentracije, te eksperimentiranje sa psihoaktivnim tvarima, kockanjem/klađenjem i ovisnost o modernim tehnologijama.

Ciljevi su ostvareni svakodnevni radom s korisnicima Savjetovališta (djecom, mladima, roditeljima) kroz individualno i obiteljsko savjetovanje, psihologijsku i psihijatrijsku dijagnostiku i testiranje urina na psihaktivne tvari.

E- SAVJETOVALIŠTE „Pitaj! Ne skitaj!“

E-savjetovalište započelo je svoje aktivnosti pilot-projektom vršnjačke pomoći u 2016. godini idjeluje do danas na mrežnoj adresi: <http://www.esavjetovaliste.com/>. Internetska stranica dostupna je i dalje na hrvatskom i engleskom jeziku te joj se može pristupiti i mobilnim uređajima. Služba za mentalno zdravlje NZJZ SDŽ u 2019. je u okviru postojećeg izravnog savjetovališta za djecu i mlade razvila i uslugu e-savjetovališta „Pitaj? Ne skitaj!“, alat za mrežnu intervenciju i prevenciju. Tako je ostvaren specifični cilj projekta te je e-savjetovalište postalo dio ponude Savjetovališta za djecu i mlade u proteklih dvanaest mjeseci 2019. godine. Sadržajni izričaj stranice prilagođen je mladima, dizajn su osmislili učenici/ice srednjih škola koji su sudjelovali u pilot-projektu. Na stranici se koristi neformalni jezik koji mladi svakodnevno upotrebljavaju u svojoj komunikaciji kako bi se korisnicima/ma proces iznošenja emocionalnog problema olakšao i učinio što manje neugodnim. E-savjetovalište na moderan i mladima blizak kanal pristupa uslugama Službe te ujedno i promiče zdravlje u zajednici. Pomoću e-savjetovalištu mladi mogu u bilo koje vrijeme anonimno zatražiti pomoć četiri dostupna savjetodavaca. U 2019. pokazatelji su: broj zaprimljenih upita, 84 i problemskih područja koji korisnici navode ukazuju na potrebu za daljnjim unapređenjem on – line usluga Službe te razvoj postojeće platforme i u buduće kako bi usluge Savjetovališta pratile suvremeni potrebe djece i mladih a to je dostupnost usluge.

U proteklih 12 mj. 2019. podignuta je i predstavljena Aplikacija za mentalno zdravlje pod nazivom „Pretežno vedro“. Aplikacija pod imenom „Pretežno vedro“ ishod je javno zdravstvenih projekata koji imaju za cilj zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja djece i mladih. Aplikacija u drugom dijelu godine je novoj verziji. Aplikaciji je dodana i memory igra, sastoji se i nadalje od četiri komponente uz manje preinake postojećeg sučelja i sadržaja: Kako si danas?; Upoznaj osjećaje!; Pretežno vedro (igra); Pitaj? Ne skitaj!(E- savjetovalište). U studenom 2019. je ažurirana ikona za pokretanje aplikacije, izgled ekrana za učitavanje, a ikona e-savjetovališta zamijenjena je ikonom aplikacije sa šarenim krugovima na plavom polju.

Facebook: NE ovisni ĐIR

Promicanje mentalnog zdravlja suvremenim pristupom, putem društvenih mreža je jedan od alata koje Služba koristi proteklih godina u svakodnevnom radu. Djeca i mladi koji imaju Facebook profil su potvrdili da im se sviđa ili prate stranicu Službe „NE ovisni ĐIR“ kao i ostale relevantne osobe, pojedinci, društva institucije, ustanove ili organizacije koje se u svakodnevnom poslu posvećuju mladima.

Specifični cilj: Razvoj, unapređenje i očuvanje mentalnog zdravlja, podizanje svijesti o značaju mentalnog zdravlja kod djece i mladih, On - line prevencija nasilnih, ovisničkih ili drugih rizičnih ponašanja., destigmatizacija mentalnih poteškoća i poremećaja, afirmacija pozitivnih životnih vrijednosti i zdravih obrazaca ponašanja, informiranje djece i mladih o projektnim aktivnostima, predstavljanjima, izložbama, seminarima, radionicama i sličnim javno zdravstvenim aktivnostima.

Na Facebook stranici se objavljuju slike sa različitih radionica, izložbi, javnih ili stručnih predstavljanja projekata i sličnih događanja. NE ovisni ĐIR također promovira inicijative i aktivnosti različitih nevladinih organizacija, volonterskih centara, domova za djecu, škola, vrtića i drugih institucija u kojima mladi borave ili žive te tako i time širi mrežu suradnje. U prosjeku 1-2 puta tjedno prikupljaju se i nadalje projektni materijali te se kontinuirano i konstantno i postavljaju na Facebook . Broj aktivnosti na Facebook stranici u uskoj je vezi s provedbom projekta Službe koji se prate i o tome informira javnost putem interneta. Također se prate sadržaji na drugim srodnim stranicama te se komentiraju, potvrđuju da im se sviđa ili dijele, a javnosti su dostupni materijali nastali tijekom projektnih aktivnosti od strane krajnjih korisnika ali i izvršitelja, učesnika projekta. Djeca i mladi imaju priliku vidjeti brojne informativno-edukativne materijale značajne za mentalno zdravlje a time i prevenciju ovisnosti i drugih rizičnih ponašanja. Mogu se informirati o raznim događajima i aktivnostima mladih i drugih osoba te na taj način dobiti motivaciju da i sami prisustvuju ili prate slične aktivnosti.

Na službeni FB NE ovisni ĐIR, postavljena su u 2019. godini 42 nova sadržaja iz projektnih aktivnosti, poput plakata, pozivnica, fotografija, tekstova i sl.

Istraživanje: „Rizična ponašanja djece i mladih SDŽ“

U 2019. g. je Nastavni zavod za javno zdravstvo SDŽ proveo Istraživanje: Rizična ponašanja djece i mladih SDŽ. Kratki sadržaj: Živimo u društvu u kojem je pijenje alkohola, pušenje cigareta i marihuane sveprisutna pojava. Konzumacija cigareta, alkohola, droga su javnozdravstveni problemi jer se posljedice konzumacije odražavaju i na pojedinca i na društveno okruženje. Konzumacija narušava i ugrožava zdravlje čovjeka, uzrokujući razne bolesti koje smanjuju kvalitetu života i dovode do prerane smrti.

Služba za mentalno zdravlje Nastavnog zavoda za javno zdravstvo u svom širokom opusu djelovanja bavi se promocijom zdravlja i prevencijom bolesti. Kako bi preventivni programi bili učinkoviti, svake četiri godine prikupljaju se podatci, stvara se epidemiološka baza podataka i prate se trendovi pojavnosti. Tako prikupljeni podatci su od velike važnosti za zdravstvene i obrazovne eksperte, jer pomažu stvoriti objektivnu sliku o populaciji djece i mladih.

Istraživanje je provedeno među učenicima. Svrha istraživanja je produbiti spoznaje o rizičnim ponašanjima djece i mladih na području Splitsko-dalmatinske županije. Cilj istraživanja je prikupljanje standardiziranih, usporedivih podataka o pušenju duhana, pijenju alkohola, uporabi marihuane i „novih droga“ među djecom i mladima u Splitsko-dalmatinskoj županiji, kao i sagledavanje čimbenika koji utječu na ta ponašanja. Metoda istraživanja je anketni upitnik. Uzorak: Škole koje čine uzorak odabrane su na temelju podataka „Školskog e-rudnika“ („Š-eR-a“) i generatora slučajnih brojeva te je uzorak reprezentativan za Splitsko-dalmatinsku županiju. U istraživanju je sudjelovalo 20 srednjih škola i 16 osnovnih škola. Ostvaren je uzorak od 1409 ispitanika.

Istraživanje: „Zloupotreba sredstava ovisnosti u općoj populaciji Republike Hrvatske“

U 2019. godini HZJZ u suradnji sa Institutom za društvena istraživanja Ivo Pilar provodili su istraživanje pod nazivom „Zloupotreba sredstava ovisnosti u općoj populaciji Republike Hrvatske“. Služba za mentalno zdravlje u istraživanju je sudjelovala kao koordinator istraživanja na području županije. Edukacija je provedena u srpnju i od tada traju pripreme za provođenje istraživanja kroz pripremu predavanja, kontakte sa studentima, održavanje edukacije za anketare, raspodjela anketara po unaprije zadanim lokacijama, distribucija materijala i kontaktiranje sa anketarima. Istraživanje je počelo 9. 9. 2019. i trajalo do 18.11. 2019. U tom razdoblju koordiniranje je obuhvaćalo kontaktiranje sa anketarima, rješavanje tekućih problema sa terena, prikupljanje ispunjenih materijala i pregledavanje, traženje zamjenskih anketara za lokacije na kojima su postojeći anketari odustali, edukacije novih anketara te ispunjavanje studentskih ugovora nakon odrađene lokacije. Anketiranje na terenu provedeno je u suradnji sa dvadeset pet studenata i sedam vanjskih suradnika. Vanjski suradnici su uključeni u provedbu istraživanja kao anketari nakon što su iscrpljeni kapaciteti studenata. Prikupljeni materijali i ankete poslane su u Zagreb na unos u 4 navrata.

U Splitsko-dalmatinskoj županiji istraživanje o zloupotrebi sredstava ovisnosti u općoj populaciji u 2019. godini provedeno je u cijelosti na 27 unaprijed zadanih lokacija, sa 100% obuhvatom ispitanika.

Regionalna edukacija o Projektu resocijalizacije ovisnika o drogama

U Nastavnom zavodu za javno zdravstvo, Splitsko-dalmatinske županije održana je 12. studenoga 2019. „Regionalna edukacija o Projektu resocijalizacije ovisnika o drogama koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u terapijskoj zajednici ili zatvorskom sustavu, te ovisnika koji su u izvanbolničkom tretmanu i duže vrijeme stabilno održavaju apstinenciju i pridržavaju se propisanog načina liječenja za područje Zadarske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije“.

Navedena edukacija je organizirana od strane Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Službe za suzbijanje zloupotrebe droga s glavnim ciljem uspostavljanja partnerske suradnje među nositeljima na nacionalnoj i lokalnoj razini u provedbi navedenog Projekta. Na taj način željelo se pridonijeti učinkovitijoj provedbi projektnih aktivnosti i boljoj društvenoj reintegraciji osoba liječenih zbog problema ovisnosti o drogama. Osim navedenog, jedan od ciljeva Regionalne edukacije bio je i raspraviti mogućnosti prilagodbe Projekta resocijalizacije i Protokola novim izazovima u konceptu oporavka od ovisnosti o drogama.

Na edukaciji su sudjelovali predstavnici nadležnih ministarstava i drugih državnih tijela, centara za socijalnu skrb, područnih službi Zavoda za zapošljavanje, službi za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, zatvorskih ustanova, nevladinih organizacija, terapijskih zajednica i predstavnici županijskih povjerenstava za suzbijanje zloupotrebe droga.

Nakon što su ključni dionici u provedbi Projekta na nacionalnoj i lokalnoj razini održali predavanja u kojima su prikazali ključne rezultate i izazove u provedbi Projekta, održana je rasprava u kojoj je istaknuto nekoliko ključnih problema i izazova s kojima se susreću provoditelji Projekta na lokalnoj razini. To je prije svega problem motivacije liječenih ovisnika, važnost brze reakcije kada se ovisnik odluči za školovanje (brzo gube motivaciju), problem stigmatizacije zbog čega ovisnici često ne otkrivaju da su bili u tretmanu zbog problema ovisnosti te problem nedostatka informacija i nedovoljne međusektorske suradnje. Uočena je potreba za kraćim sufinanciranjem (3 ili 6 mjeseci) zbog fluktuacije na tržištu rada ili uvođenje „vaučera“.

Opći zaključak je bio da bi bilo potrebno na lokalnoj razini češće organizirati ovakve edukacije te osnovati lokalne timove za resocijalizaciju u koje će biti uključeni predstavnici svih institucija koje se na lokalnoj razini bave provedbom Projekta, kao i pojačano raditi na smanjenju stigmatizacije prema ovisnicima kako kod poslodavaca tako i u javnosti općenito.

Medijske i stručno-znanstvene aktivnosti

Tijekom 2019. g. nastavljena je suradnja sa medijima (sudjelovanje u radio i televizijskim emisijama, objave, priopćenja, članci i intervjui u tiskanim medijima, portalima...), kao i sudjelovanje na brojnim znanstvenim, stručnim skupovima, predavanjima, radionicama, okruglim stolovima, webinarima, konferencijama i kongresima.

Povjerenstvo za suzbijanje zlorabe droga SDŽ je financiralo izradu i štampanje 530 komada brošure za roditelje "Što ćemo sad...?".

Usvojeni dokumenti

1. Izvješće o provedbi Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlorabe droga za 2019. za Splitsko-dalmatinsku županiju
2. Prikupljeni podaci i izrada izvješća o Specificiranim javnim rashodima za područje ovisnosti za 2019.g. na području SDŽ

Problemi u radu

U cilju poboljšanja rada prijedlozi su:

Bolja komunikacija i koordinacija svih dionika sustava

Češći operativni sastanci

Transparentniji podatci i ažurirane baze podataka

Oblici suradnje i slično

Provedena uspješna suradnja sa brojnim institucijama: Nastavni zavod za javno zdravstvo SDŽ, HZJZ, AZOO podružnica Split, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo zdravstva RH, Klinički bolnički centar Split: Klinika za pedijatriju, Klinika za psihijatriju, Klinika za infektologiju, Ministarstvo pravosuđa, Dom zdravlja Split, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, Kineziološki fakultet Split, Udruga Most, Hrvatsko društvo za bolesti jetre Hepatos, Udruga Help, Udruga "Zajednice Pape Ivana XXIII", Zajednica Susret, San Patrignano, Liga za orevenciju ovisnosti, Udruga Mentor, Udruge branitelja i veterana domovinskog rata, Udruga Most i Prihvatilište za beskućnike, Zdravstvena škola, Turističko-ugostiteljska škola, Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju Split, odgojno-obrazovne ustanove na području SDŽ, AZOO podružnica Split, Klub za mlade-Info Zona, Ženski đački dom u Splitu, Prekršajni sud, Općinski sud, Državno odvjetništvo, Centar za socijalnu skrb, Zatvor u Splitu, Odbor za prevenciju grada Splita, grada Solina i grada Makarske kao i druge relevantne institucije na području SDŽ.

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu su koordinirano, sustavno i učinkovito suzbijanje zlouporabe droga na području SDŽ primjenom mjera: smanjene zdravstvenih i socijalnih posljedica zlouporabe droga, djelovanjem na smanjenje trendova uporabe droga među djecom i mladima, unapređenjem kvalitete preventivnih programa, programa liječenja i rehabilitacije ovisnika, programa pomoći i zaštite obitelji, osvještavanjem problema ovisnosti i smanjenjem stigmatizacije ovisnika i članova njihovih obitelji. Upoznavanje stručnih suradnika i svih koji rade sa mladima na pojavnost novih psihoaktivnih supstanci.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)

Iz proračuna županije: 1. 200. 000, 00 kn

Iz proračuna gradova: 150. 000, 00 kn

Sveukupno: 1. 350. 000, 00 kn

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije

Socijalne ustanove: Centri za socijalnu skrb na području SDŽ, Obiteljski centar pri CZSS SDŽ, Zatvor u Splitu, Centar za odgoj i obrazovanje "Slava Raškaj" Dom za djecu "Maestral", Podružnica "Miljenko i Dobrila"

Zdravstvene ustanove: Nastavni zavod za javno zdravstvo SDŽ: Služba za mentalno zdravlje, Savjetovalište za zaštitu zdravlja djece i mladih, Služba za epidemiologiju, Savjetovalište za anonimno i besplatno testiranje na virusne hepatitise i HIV, Služba za školsku i sveučilišnu medicinu, KBC Split, Dom zdravlja SDŽ, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu

Nevladine organizacije: Udruga SVIMA, Udruga SAN PATRIGNANO SPLIT, Udruga MOST, Udruga MMM projekt, Udruga MENTOR, Savjetovalište LANTERNA, Kulturna udruga mladih KUM Proložac, Humanitarna organizacija ZAJEDNICA SUSRET, Hrvatsko društvo za bolesti jetre HEPATOS SPLIT, Udruga HELP, Udruga ANST 1700, Udruga SAN LORENZO, Zajednica CENACOLO, Liga za prevenciju ovisnosti, Udruga Zajednica PAPA IVAN XXIII, Udruga RETO centar, Županijska zajednica klubova liječenih alkoholičara-Split, Solin, Kaštela, Imotski, Gradsko društvo Crvenog križa Split, Društvo Crvenog križa Splitsko-dalmatinske županije, Građanska inicijativa „Ruke za bolju Makarsku“

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)

Sveukupan broj ovisnika o drogama: 1063

Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 880

Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 20

Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 183

Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 81

Stopa liječenih ovisnika na području županije: 271,9 (2018.g.)

Izvešće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije

Tijekom 2019. g. Služba za mentalno zdravlje je imala brojne kontakte i suradnju sa svim relevantnim institucijama na području SDŽ, a u skladu sa Nacionalnom strategijom i Akcijskim planom.

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

Tijekom godina mijenjala se metodologija prikupljanja i obrade podataka. Od svibnja 2018. Registar liječenih ovisnika dio je NAJS platforme. Do tada, nije bilo uvida u broj liječenih ovisnika koji su se liječili izvan (sada) Službe za mentalno zdravlje NZJZ. Drugim riječima, podatci prikupljeni unutar Službe za mentalno zdravlje u Izvještaju Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga SDŽ su bili ujedino i podatci SDŽ.

Nadalje, u dosadašnjem izvještavanju Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga SDŽ nije napravljeno razlikovanje između novih ovisnika nikad liječenih i novih ovisnika prethodno liječenih u nekoj drugoj ustanovi ili instituciji, jer nije

bilo mogućnosti provjere niti mogućnosti uvida zbog nedostatka elektroničke evidencije (Što je sada omogućeno kroz NAJS).

Tijekom 2019. g. na području SDŽ: broj liječenih osoba je bez značajnih odstupanja (2012. g.-1026, 2013. g.-1063, 2014. g.-1026, 2015. g.-1049, 2016.g.- 924, 2017.g. –1016, 2018. g – 1077, 2019.g. - 1063).

U okviru institucionalnog liječenja ovisnosti, najveći udio liječenih su bili opijatski ovisnici (2012. g.-906, 2013. g.-930, 2014. g.-963, 2015. g.-923, 2016.g.- 842, 2017.g. –888, 2018. g – 897, 2019.g. - 880).

Broj svih liječenih:

u razdoblju 2002. - 2019. bilježi se linearni rast sa $R= 0,718$ (posljedica organizacijskih promjena, poput preseljenja ambulate, veći broj medicinskog osoblja, mjesečni izvještaj koji je poslužio kao elektronički protokol i sistematičnost bilježenja)

u razdoblju 2015. - 2019. bilježi se stagnacija

Stopa liječenih ovisnika na području županije: 271,9 (2018.g.)

Prema dostupnim podacima (za 2018.g.) o stopi liječenih ovisnika SDŽ je na 5.mjestu, iza Istarske, Zadarske, Šibensko-kninske i Primorsko-goranske županije, ali i nadalje među 7 županija koje imaju stope veće od stope za Republiku Hrvatsku (svi 234,6/opijatski 188,5).

Izvor: Helix i Pompidou grupa, Služba za mentalno zdravlje NZJZ SDŽ

Izvještaj izradila: Roberta Matković, prof.

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

Univerzalna prevencija:

- 1.Projekt „Pretežno vedro“
- 2.Projekt Nove ovisnosti: „Status online!“
- 3.Projekt „Rizična ponašanja djece i mladih Splitsko-dalmatinske županije“
- 4.Projekt „Plakati za dušu“
- 5.Projekt „Zdravlje a'la carte“

Selektivna prevencija:

- 1.Program selektivne prevencije: Savjetovalište za zaštitu djece i mladih “I pad je let...”
- 2.Projekt E- savjetovalište „Pitaj? Ne skitaj !“
3. Savjetovalište za besplatno i anonimno testiranje na virusne hepatitis i HIV NZJZ SDŽ

Indicirana prevencija:

- 1.Izvanbolničko liječenje konzumenata i ovisnika o psihoaktivnim tvarima
- 2.Projekt: „Škola nepušenja“
- 3.Projekt „Praćenje i analiza doza supstitucijske terapije“

Projekti u suradnji sa drugim institucijama:

- 1.Projekt „Oklen si dite... ?“
- 2.Projekt „Ca je covik!?“
- 3.Projekt „I to san ja“
- 4.Projekt: „Zdrav za 5“
- 5.Projekt: „Živjeti zdravo“
- 6.Projekt „Zajedno više možemo“
- 7.„Zlouporeba sredstava ovisnosti u općoj populaciji Republike Hrvatske“
8. Projekt „Svatko ima svoje mjesto“
- 9.Projekt „Linkage to care“ Mobile Info Hep Centar

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije: 30. 000,00 kn

Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 186

Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 1672

Broj zapljena: 1823

Vrste zaplijenjenih droga

Heroin – 9179,65 gr

Metadon otopina – 10 ml

Marihuana – 76621,05 gr

Biljka cannabis –518 kom

Hašiš – 333,17 gr

Kokain – 2995,97 gr

MDMA i derivati (ecstasy) – 4753,38 gr

Amfetamin – 9572,61 gr

Metaamfetamin – 208,6 gr

Lijekovi s liste droga – 1467 kom

Ketamin – 82,76 gr

Halucinogene gljive – 220 kom